
Rollen som kommuneoverlege

KOMMENTAR

HEGE RAASTAD

hege@raastad.net

Hege Raastad er veileder i samfunnsmedisin og seniorrådgiver.

Forfatteren har ikke oppgitt noen interessekonflikter.

Takk for interessant artikkel om studien om hvordan kommuneoverleger opplever sin egen rolle. Som veileder i samfunnsmedisin erfarer jeg at rolleforståelse som kommuneoverlege er et gjennomgående tema som vi arbeider mye med. En nøkkel til å forstå rollen og oppgavene er å bruke følgende utgangspunkt:

1. Hvilke roller og oppgaver har jeg i kraft av bestemmelser i regelverket, direkte eller delegert?
2. Hvilke (eventuelle) andre roller og oppgaver har jeg fastsatt i ansettelsesavtale med kommunen?

Et eksempel: Kommunelegen er medisinskfaglig rådgiver for kommunen, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 5 - 5 (1). Blant de oppgaver som ligger til kommunelegen er råd knyttet til planlegging og styring av kommunens samlede legeressurser, både fastlegevirksomhet og annet allmennmedisinsk legearbeid, jf. Prop. 91 L, kap. 18.6 (2). Jeg mener at artikkelen i Tidsskriftet (2) kan bidra til mer rolleforvirring ved å ta utgangspunkt i at «rollen kan deles inn i tre hoveddeler» med beskrivelse av at den tredje rollen er en administrativ del som «ofte består av administrering av fastlegeordningen». Kommunen har ansvar for å organisere fastlegetjenesten, men hvem som har dette linjeansvaret på vegne av kommunen varierer. Dersom kommunen velger å bruke kommuneoverlegen i rollen som administrativ leder for f.eks. legetjenesten, må dette framgå av avtale med kommunen fordi det ligger utenfor rollen som medisinskfaglig rådgiver.

Opgaven som medisinskfaglig rådgiver er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven § 5 - 5 og kravet om at kommunen skal ha nødvendig samfunnsmedisinsk kompetanse er hjemlet i Lov om folkehelsearbeid § 27 (3) der det bl.a. står at «Kommunen skal ha nødvendig samfunnsmedisinsk kompetanse for å ivareta oppgaver etter loven her. Det skal ansettes en eller flere kommuneleger som medisinsk-faglig rådgiver for kommunen for å ivareta blant annet: a) samfunnsmedisinsk rådgivning i kommunens folkehelsearbeid (...)»

Et annet viktig tema som artikkelen tar opp, er stillingens plassering i organisasjonen og kommunens «bestiller-kompetanse» som rammevilkår for jobben som kommuneoverlege. Både kommunen og kommuneoverlegen har et ansvar for å gå i dialog om hva som skal til for at oppgavene kan bli løst og kompetansen blir brukt. Jeg vil anbefale både kommuneoverleger og kommunale arbeidsgivere å lese forarbeidene til lovene (4, 5) fordi dette gir innsikt i oppdraget som medisinskfaglig rådgiver og samfunnsmedisiner slik lovgiver beskriver det.

REFERENCES

1. LOV-2011-06-24-30. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30> Lest 21.2.2022.
2. Fossberg BC, Frich JC. Kommuneoverlegers opplevelse av egen rolle. Tidsskr Nor Legeforen 2022; 142. doi: 10.4045/tidsskr.21.0589. [PubMed][CrossRef]
3. LOV-2011-06-24-29. Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29> Lest 21.2.2022.
4. Prop.91L Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. <https://www.regjeringen.no/contentassets/6aaaa5e4b6b34d9581e4c0e34d8eabeb/no/pdfs/prp201020110091000dddpdfs.pdf> (Kap. 18 Kommunelegens rolle). Lest 21.2.2022.
5. Prop.90L Lov om folkehelsearbeid. <https://www.regjeringen.no/contentassets/156cc635411248bda507c9411bdf4cd0/no/pdfs/prp201020110090000dddpdfs.pdf> (Kap. 18 Behov for folkehelsekompetanse i kommunene). Lest 21.2.2022.

Publisert: 2. mai 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0277

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.